Ч. 276 (14.173). Львів, середа 16. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Абісинські племена зраджують свого цісаря.

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ДВА МІСТА.

АДДІС-АБЕБА, 15. 10. ПАТ. **Кружляють тут поголоски, що італійці захопили міста Гавзейн і Сокота.** Абісинський уряд не має в цій справі ніяких вісток.

ПЕРЕПОЛОХ СЕРЕД АБІСИНЦІВ.

РИМ, 15. 10. АТП. Авас повідомляє, **що багато провідників з району Ентіче зголосилось до італійської команди та заявило своє підданство італійській владі.**

Кольона вантажних самоходів переїхала вчора з Асмари до Адуї вперше через дорогу, що її збудували італійці.

ІТАЛІЙЦІ ТАКИ ЗДОБУЛИ АКСУМ.

РИМ, 15. 10. ПАТ. **Вістка про здобуття італійськими відділами міста Аксум є правдива, хоч офіційно досі її не потвердили. Місто, що його кілька днів облягали, мабуть піддалось без бою.**

ІТАЛІЙЦІ ЙДУТЬ ВПЕРЕД.

АДДІС-АБЕБА, 15. 50. ПАТ. **На північнім фронті під Аліґратом, Адуєю й Аксум італійські війська не йдуть вперед.** Вчора на цім фронті було зовсім спокійно. **Зате на південнім фронті італійські летунські ескадри бомбардували абісинські відділи на лінії Ґорагі—Ґерльоґубі.**

ДО БОРОТЬБИ З ІТАЛІЄЮ.

БЕРЛІН, 15. 10. ПАТ. З Аддіс-Абеби повідомляють: З усіх сторін краю до столиці щодня наспівають юрби озброєних тубильців під проводом своїх начальників. На узгірях, що розкинені довкола Аддіс-Абеби творяться цілі таборища.

ПЕРЕД ІТАЛІЙСЬКИМ НАСТУПОМ.

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. На північнім фронті в Абісинії повний спокій. **Італійські війська без спротиву абісинців зайняли Аксум.** Фронт тягнеться на просторі 60 миль від Аксум через Адуу, Аліґрат, Адаґо Гамус до Сакоти. На цім фронті, що є віддалений 25 миль від кордону, **італійці сконцентрували 60 тис. вояків.** Дожидають, що італійський наступ зачнеться за тиждень; **його метою буде здобути Макалє.**

АСМАРА, 15. 10. ПАТ. **Вчора ввечорі приїхав тут шеф ґенерального штабу ґен. Бадоліо.**

ЧОЛОБИТНЯ АБУНА АКСУМА.

РИМ, 15. 10. ПАТ. З Адуї повідомляють, що **вчора ґен. Де Боно прийняв чолобитню абуна (єпископа) міста Аксум, який віддав йому ключі святого міста. Абісинський єпископ був в архієрейських ризах та в асисті духовенства.**

ІТАЛІЙЦІ ЗАКІНЧИЛИ ПЕРШИЙ ЕТАП АФРИКАНСЬКОЇ КАМПАНІЇ.

РИМ, 15. 10. ПАТ. „Мессаджеро" в кореспонденції з Адуї стверджує, що відслонення ґенералом Де Боно памятника в честь італійців, що в 1896 р. полягли під Адуєю, замикає перший період операцій, яких метою було заволодіти Адуєю та зайняти позиції у провінції східного Тіґре.

Другий етап незабаром зачнеться на широку скалю. Автор застановляється чи в дальших воєнних діланнях абісинці надалі не опиратимуться та вимикатимуть битви згідно з дотеперішньою своєю тактикою. На думку автора годі передбачити наміри противника, але на всякий випадок треба ствердити, що **дотеперішній відступ абісинських військ був спричинений обавою прийняти битву на територіях, де живе населення, що в цісарських урядовцях і військах добачує своїх гнобителів.**

АБІСИНЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ МАСОВО ДО ІТАЛІЙЦІВ.

РИМ, 15. 10. ПАТ. Преса повідомляє з Аліґраду, що 12 ц. м. **яких 1000 абісинців зголосилось до італійських передніх стеж і заявило, що хочуть перейти до італійців.** Абісинці були озброєні в кріси марки Ґерсталь, які разом з набоями віддали італійцям. Італійська влада погодилась на те, щоб абісинці перейшли італійську лінію, бо вони заявили, що **хочуть боротись по стороні військ Мусолінія.**

З Коаґіт повідомляють: **Нові провідники населення в околиці Ентісчіо піддалися італійській владі.**

Нова дорога, збудована від ріки Мареб до Адуї є довга на 40 км.

ДОЩ УНЕМОЖЛИВЛЮЄ НАСТУП.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Авас подає з Риму: Про ситуацію на сомалійськім фронті повідомляють, що **італійський наступ поза Ґерльоґубі хвилево припинений з огляду на зливи, що унеможливлюють рухи військ.** Марш вперед зачнуть знову, коли перестануть падати дощі.

НА СКРІПЛЕННЯ ФРОНТУ.

НЕАПОЛЬ, 15. 10. ПАТ. Цього тижня має відплисти до Східної Африки **7 кораблів з воєнним матеріялом, 600 старшинами і 12.000 вояками.**

Авас подає, що транспорт війська і муніції вишлють теж до Лібії.

ГЕРОЙСЬКА СМЕРТЬ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРУЧНИКА.

АСМАРА, 15. 10. ПАТ. Аґенція Аваса подає подробиці смерти пор. Морґантінія, що перший згинув в абісинсько-італійській війні. **Пор. Морґантіні попав разом з 30 аскарісами в засідку. Їх окружило 360 абісинців. Важко ранений Морґантіні на вколішках кермував битвою, аж доки не згинув.**

ОДИНОКА УСПІШНА САНКЦІЯ.

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. Льорд Сесіль промовляючи на зборах союзу товариств приятелів Ліґи Націй між ін. заявив: **Одиноким успішним засобом було би зірвання всякої комунікації між Італією і Східною Африкою.** Тоді Італія не моглаб далі вдержувати своїх військових сил в Африці.

ДАЛЬШІ ІТАЛІЙСЬКІ ТРАНСПОРТИ.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Аґенція Аваса у телеграмі з Каїру повідомляє про дальші транспорти італійських військ через Суеський канал. В пятницю, суботу й неділю Суеським каналом перевезли більш **6.500 вояків.** Крім цього в цих трьох днях **перевезено 8658 тон бензини, 1571 оливи, 2300 тон збіжа та 429 мулів.**

НА ФРОНТИ...

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Авас подає з Аддіс-Абеби: Щоденно начальники провінцій з центра і заходу Абісинії переходять на чолі своїх військ через столицю й ідуть на північний та південний фронт. Населення вважає ті марші за щось нормальне, сензацію викликує тільки роздача зброї. Червоний Хрест енерґійно підготовляється до праці.

АБІСИНЦІ ВІДТЯЛИ ІТАЛІЙСЬКУ КОЛЬОНУ.

ДЖІБУТІ, 15. 10. ПАТ. **Абісинські війська вдерлися до Еритреї на північ від французького Сомалі.** В такий спосіб, пише Авас, **відтяли поважну кольону італійських військ, що ввійшла на абісинську територію на південь від гори Мусса Алі. Кілька тисяч італійських вояків зовсім відтяті від операційної основи та перебуває на безводній пустині.**

Вибори до воєвідських рад і воєвідських виділів.

ЗАВЕРШЕННЯ ПЕРЕБУДОВИ ОРҐАНІВ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

Львів, 15. жовтня 1935.

По перебудові громадської, волосної і повітової самоуправи приходить черга на покликання до життя т. зв. воєвідської самоуправи. Воєвідська влада приступає саме до переведення виборів до воєвідських рад і воєвідських виділів. Уже в найближчому часі, а в деяких повітах уже 23. жовтня ц. р. мають відбутися вибори до воєвідських рад.

Завдання воєвідських рад і воєвідських виділів оформлює розпорядок президента з 19. січня 1928 р. про орґанізацію і круг діяльности орґанів загальної адміністрації. (В. З. ч. 11 поз. 86). На основі того розпорядку до співділання з воєводою у приписаних законом справах допускається громадський чинник. Таким громадським чинником до часу зорґанізування дійсної воєвідської самоуправи є при воєводі воєвідська рада і воєвідський виділ. Воєвідська рада є тільки орґаном, покликаним до видавання опінії. Вона на домагання воєводи видає опінію у всіх справах загального характеру, які належать до компетенції воєводи. Воєвідський виділ має більші права, а зокрема прислуговує йому рішаючий голос у деяких справах, як прим. він затверджує ухвали повітових рад, полагоджує відклики від рішень повітової самоуправи і т. п. З представленого стану бачимо, що воєвідські ради й воєвідські виділи мають лише дуже обмежені завдання.

Виборча ординація до воєвідських рад і воєвідських виділів міститься у розпорядку міністра внутрішніх справ з дня 28. березня 1928 р. (В. З. ч. 46 поз. 453). Кожна повітова рада й кожна міська рада міста, не приналежного до повітової самоуправи (у нас таким містом є Львів), вибирає по одному членові воєвідської ради. Згідно з тим львівське воєвідство вибирає 26, тернопільське 17, станиславівське 12 членів воєвідської ради. Вибраним членом воєвідської ради є цей громадянин, який на виборчому засіданні повітової згл. міської ради одержить більше ніж половину важно відданих голосів.

Воєвідський виділ складається з трьох членів, яких вибирає в пропорціональному голосуванні воєвідська рада.

На просторі трьох східньо-галицьких воєвідств українці мають здебільша на засіданні повітової або міської ради одержить більшости в складі повітових рад. До такого абсурдного стану, що українці своїми голосами не можуть на українській території вибрати ні одного члена воєвідської ради, довела перебудова територіяльної самоуправи на основі закону з дня 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи і виборчих ординацій, виданих у виконанні цього закону. Така конструкція територіяльної самоуправи не дасться ніяким чином погодити зі змаганням до нормалізації польсько-українських взаємин й українське населення та його Парляментарна Репрезентація мусить висунути рішуче домагання зміни на українських землях основ і конструкції територіяльної самоуправи.

Одначе рахуючись із тією дійсністю, що вибори до воєвідських рад вже розписані і що ледви чи вдасться їх відкликати, мусимо висунути домагання, щоби влада шляхом компромісу запевнила українському населенню і в сьогоднішній дійсности вибір поважної кількости українців членами воєвідських рад.

Володимир Целевич.

Зміна уряду.

Зміни уряду у 10-тилітньому післятравневому періоді у Польщі не викликують звичайного у таких випадках зацікавлення широких верств громадянства. Люди привикли розуміти кабінетові „крізи", як справу формального пересунення осіб, а офіціяльна характеристика характеристика таких пересунень, що це тільки „зміна варти", найшла потвердження у завжди незмінній системі правління. Коли пригадаємо, що за весь той час — за 10 літ — було в Польщі кільканацять кабінетових змін, а лише 6 ріжних премієрів (Бартель, Пілсудський, Славек, Пристор, Єнджеєвич, Козловський), будемо схильні ще більше прилучитись до погляду, що все це були тільки частинні реконструкції одного й того самого уряду.

Теперішня зміна польського уряду висунула семе з черги нове назвище, як премієра. З особою Маріяна Косцялковського звязана нероздільно справа останніх виборів, а в них найважніший момент — польсько-українського виборчого компромісу. Коли ми маємо підходити до окремих членів кабінету з українського погляду, з погляду їх дотеперішнього відношення до українських справ, то годі не зазначити, що п. Косцялковський був першим польським міністром внутрішніх справ, який признав **політичний підхід** до української проблеми. Не будемо входити в подробиці і полемізувати у справах, які у політиці мін. Косцялковського супроти українців викликували і викликують застереження (у першу чергу зберігання старої системи на Волині і Поліссі), але згаданий засадничий його підхід безумовно ріжниться від підходу його попередників. На превеликий жаль, практичних змін українська дійсність ще не зареєструвала: чого не встиг зробити міністер внутрішніх справ, може встигне вдіяти своїм начальним впливом премієр.

Новий міністер внутрішніх справ, п. Рачкевич, який має за собою багате політичне минуле, не дав себе пізнати в українських справах. Його становище до білоруських справ на становищі виленського воєводи давалоб сумні вигляди. Однак не можна робити передчасних висновків, тим більше, що нераз чуємо з польської сторони, що вони не утотожнюють і не хотять утотожнювати ваги української та білоруської проблеми. Факт походження п.Рачкевича не з Галичини міг би свідчити у користь тези — його більшої безсторонности у національних справах.

Найважнішою позицією у новому кабінеті, це новостворене становище віцепремієра в особі Е. Квятковського, одночасно міністра скарбу. Названий діяч, кол. міністер торговлі й промислу, наслідник президента Мосціцького на становищі директора фабрики у Хожові, матиме нагляд над цілістю господарських справ. Він заявив себе недавно противником надто гострої дефляційної політики та прихильником „накручування" конюнктури, усування „ножиць" між промисловими і хліборобськими цінами, збільшення покупної сили консумента. Рішуче підкреслювання потреби тривкости валюти заперечує поголоскам про небезпеку інфляції: нема сумніву, що заходи нового міністра будуть дуже обережні. Одночасне призначення директора Банку Господарства Краєвого, ген. Гурецького, підкреслює тенденцію втримувати добрі звязки з закордонним фінансовим світом, головно французьким, де ген. Гурецький має багато приятелів.

Залишення на становищі закордонного міністра п. Бека каже про незмінений курс закордонної політики Польщі, — так само як військової політики, що її веде мін. Каспржицький, муж довіря ген. Ридза Сміглого. Годі теж сподіватися зміни у такому важливому ресорті, як судівництво, через залишення у новому кабінеті мін. Міхаловського, якого назвище звязане з історією Берестя і Картуської Берези: надії на широку амнестію, як найбільше пекучу потребу часу, мусять — на жаль — знову змаліти. Керманич міністерства освіти Хилінський, як колишній професор київського університету і товариш акад. Багалія, повинен би мати зрозуміння для потреб української культури.

Новий уряд можна схарактеризувати двояко: що це уряд 1) господарський і 2) президентський. Покликання Е. Квятковського на віцепремієра і на мін. фінансів, Гурецького на міністра торговлі й промислу, врешті заява прем. Косцялковського, складена вчора представникам преси, підкреслює перенесення центру зацікавлення на господарські справи. Заява п. Косцялковського взагалі майже виключно про них говорить, не порушуючи справ політичних. Очевидно, прийде поділ компетенцій: премієр займатись буде політикою, віцепремієр економікою. З другого боку і один і другий належать до гурту, який стоїть близько Замку, — передусім мін. Квятковський. З цього погляду — новий уряд є, здається, вислідом закулісової гри, яка закінчилася скріпленням впливів і значення президента.

Позитивним моментом треба вважати тенденцію нового уряду тримати більший звязок із громадянством. Назовні проявилося це в у давно небувалому факті (ще мабуть із часів премієра Бартля) скликання пресової конференції до президії ради міністрів. Другий з черги акт із тої самої категорії, це скликання надзвичайної сесії сойму (мабуть вже на цю сесію) для вислухання господарської програми нового уряду. До того часу прийдеться теж стриматись з ближчою її оцінкою.

З польської преси.

Острах поляків перед зростом українських впливів.

Останнє число „Бюлетину Польсько-Українського" з 13 ц. м. поміщує на передовому місці два голоси: польський і український, — на ту саму тему: рефлексії після відкриття сойму, і сенату.

Стаття польського автора, п. Ст. З., людини безумовно дуже добре зорієнтованої щодо настроїв польських міродайних кол та польського громадянства, цікава тим, що вона звертає увагу м. ін. на острах поляків перед зростом українських впливів. Читаємо там буквально:

„...Не вільно скривати, що польське громадянство занепокоєне зростом — як це називають — українських впливів у Польщі, беручи як підставу міркувань і обрахунків факт, що саме українська репрезентація є еманацією усіх тих українських чинників у Польщі, які є здібні до творчої і позитивної праці. Польське громадянство спирає свої міркування на тому, що факт виходу на арену такої всесторонньо сильної української групи створює для поляків, замешкалих на теренах національно-мішаних, обовязок достосуватися до активности української групи і наставити ціле громадське життя на ті вимоги, які ставить факт діяльности сильної теренової української репрезентації. У польському громадянстві йдуть на ці теми живі дискусії, які мають на меті накреслити певний плян супроти того всього, що потягає за собою факт польсько-українського виборчого компромісу. Устійнити лінію програми співпраці на терені, це нелегка справа, бо намічена лінія виборчого компромісу надто ще свіжа, а дотичні практичні форми компромісу на ближчу і дальшу мету мусить вижолобити щойно щоденне життя, щоденні журби і завдання".

Признаємось, що наведені міркування автора, стилізовані дуже дипльоматично, не дуже розуміємо. Чи „страх перед українцями" і їх активністю каже польській стороні шукати якихось нових „засобів охорони"? Знаємо з дотеперішньої практики, що така польська актив-

---

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 53)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Не було що й виправдуватись або пояснювати, що таких мужчин нема... Військовість пояснень не любить і — не признає. Приказ мусить бути виконаний; нехай і безглуздо. Краще безглуздо зробити, ніж — пояснити із ґлуздом. У 1915. році я в таких скрутах робив письменне вияснення, що таких мужчин нема і — хоч військовість бісилася, мене голова не боліла.

Інакше було в 1916. і 1917. році. А тоді одна з таких „перелетних" переглядових комісій, приглянувшись мені докладніше в дні 6. жовтня 1915. р., хоч я вже був вислуженим ополченцем — набрала переконання, що я, „як мало хто", пригожий на австрійського вояку і мене „асентерувала". Таборова управа мене реклямувала як „необхідного", бо вже рутинованого у бюрі посередництва праці. Реклямаційне бюро згодилось на мою „необхідність" у таборі, але з маленьким придатком, що моїм обовязком — дбати передовсім за публичні, військові, щойно в дальшій черзі за приватні роботи.

І ось та „необхідність" змінила моє становище основно. Коли одного разу на телеграфічне домагання прислати за 24 години двісті здорових, кріпких мужчин до фабрики пороху я післав лиш сто, і то калік, а більш і зі свічкою не найшов, дістав я з Відня лиховісну пригадку, щоби в майбутньому їм таких „теревенів" з виправдуванням не посилати, а людей таких, яких їм треба... Дарма вибріхуватися, що в таборі, який постійно має до трицять тисяч народу, годі найти робітників до військових потреб. Мусять найтися! А коли їх справді нема, в такому разі — зайва моя „необхідність"... Інакше: „Скачи враже, як пан каже, а ні— гайда в окопи!"

Добре то кажуть: „На чужий розум не спускайся!" При війську те одне добре, що там все діється по „військовому". Як приказ! Коли приказ двісті — то двісті; а сто — то сто. Ні один більш, ні один менш! Щоб було до —рахунку. Аж смішно, аж стидно, аж лячно було нераз посилати партію таких „здорових, дебелих, до важких робіт здатних мужчин"... Нічим збірка оперeткових інвалідів... Та там на місці якийсь „необхідний" підстаршина, відбираючи таку „партію", перечитував лиш імена зі списку. Кожний відзивався „тут" (hier); а коли було до рахунку діло скінчене. З тих „дебелих" не було й так ніякого хісна. Одних зараз з фабрики поганяли, інші самі повтікали. Та управа фабрики знову телеграфувала: „Сто, або двісті здорових, дебелих..." А я їм знову посилав таку саму партію мужчин, бо інших не було. Що було діяти, як не заплющити очі, міркуючи: „Вкусися за язик, коли тя свербить..."

Такий був би огляд праці виселенців поза табором. Та не менша була їх праця в таборі. Винявши професіоністів, сміло можна сказати, що ввесь ґміндівський табор здвигнений працею наших баракових виселенців. Як муравлі увихалися день у день наші люди при всяких таборових роботах: земних, транспортових, будівельних, господарських, шпитальних, цвинтарних... Здебільша їх руками навантажувано довжезні поїзди на стації.

Як тривкий памятник їх праці залишилася бита дорога з ґміндівського головного залізничого двірця (нині вже на чеській стороні) аж до дороги, що веде з Ґмінду до Вайтри. Вона вкорочувала лучбу з двірцем, що досі вела довкола через місто, на кілька кільометрів. Імпозантний насип — до двацять метрів заввишки, два кільометри завдовшки — висипаний під цю дорогу руками наших баракових виселенців. У честь тодішнього доліщньо-австрійського намісника охрещено цю дорогу іменням: „Дорога Блайлебена" (Bleylebenstrasse), хоч по справедливости вона повинна по всі часи називатись „Дорогою українських воєнних виселенців у Ґмінді". Ця дорога була також приводом, що громадська рада міста Гмінду наділила д-ра Бу[illegible] почесним громадянством міста. „Коваль клепле, поки тепле"...

(Далі буде.)

...ість якби у відповідь українській активности була фактично — скріпленням протиукраїнського походу! Покищо маємо прояви такого підходу до справи з боку місцевих польських сенаторів у тих фактах „тромтадрації", про які писав сьогодішній „Роботнік" (гл. вчорашнє „Діло"), включно з глорифікацією санаційним табором Чеслава Мовчинського та відновою всяких імпрез у честь воєнної перемоги над українцями...

Зате багато ясніші дальші уваги автора: про звязок розвитку міжнародніх подій з внутрішньою політикою польської держави і про вагу господарських справ, що їх висуває щоденне життя. Особливо замітка про вагу проблеми молоді доказує зорієнтованість автора в українських справах:

„...З проблемою екзистенції і буття вяжуться дуже тісно справи молоді, справи тих наймолодших членів громадянства, які мають перед собою довгі роки життя і змогу регулювати взаємні відносини. Справи молоді у польському громадянстві, та ще більше у громадянстві українському, творять предмет великої журби і добре зрозумілого інтересу".

„...Ми певні, що саме проблеми щоденного життя, щоденних журб та складання умов співжиття і співпраці на близьку мету, будуть тою спільною польсько-українською ареною, на якій будуть вирішуватись і полагоджуватись і справи історичного значіння"...

Автор є оптимістом і вірить, що провідні представники обох громадянств зуміють „скласти і нагнути до потреб дійсности" умови польсько-української співпраці.

Другий — український — голос на ту саму тему, підписаний ініціялами Е. К., носить назву „Форма і зміст". Та стаття переводить тезу, що позитивний сам собою факт вибору чільного українського політика віцемаршалом сойму та головування старого українського діяча на першому засіданні сенату (ці обидва акти, каже автор, наглядно вказують всій низовій польській адміністрації, що українці у Польщі можуть доступати найвищих почестей і становищ і що мають гідних для цього людей), — а також попередні вибори і всі звязані з ними заяви польських достойників, — що все це лише форма. Формою є також навіть вибір розмірно численної Парляментарної Репрезентації. Суть справи у реформах, що сягалиб глибоко в життя, і українське громадянство, яке є надзвичайно вразливе та недовірливе, має зрозуміння тільки для конкретних реформ. Тут автор перечислює низку фактів з української дійсности, які повинні змінитись, і кінчає ствердженням: „самого змісту ще нема і на зміст українці чекають. Чекають нетерпеливо і з кожним днем стають більш нетерпеливі".

Одна політична дискусія.

I.

Автор цих рядків був присутній разом із послом перемиської округи В. Целевичем як один з референтів на політичнім дискусійнім вечорі, що його влаштував місцевий провід УНДО в Перемишлі в понеділок 7. X. ц. р. Якби й не оцінювати демократичну систему організованости українства, ця система має побіч тих чи інших своїх негативних сторінок цю без сумніву добру сторінку, що дає можність раз-у-раз активізувати політично якнайширший український загал; вона висуває — як ось підчас недавних виборів — на порядок дня різноманітні, нераз дуже складні проблеми, які стають справою *всіх* українців, які вимагають від кожного, аби займав означене становище. Люди є примушені кристалізувати свою думку, забирати слово, співділати і співвирішувати. Ми виросли в 19. стол. за цих організаційних демократичних формах, вони нам дали можливість освідомити політично і втягнути до організованого громадського життя найширші українські народні маси. Нам, як недержавній нації, що не має до розпорядимости власних форм державної організації, ці демократичні організаційні форми служать добре і ще довго будуть і мусять служити. Але ця система ставить тим більше вимог до політичного розуму і зрілости нашого громадянства.

Отже передовсім додатня сторінка цієї справи: на згадану політичну дискусію в Перемишлі прийшло 118 українських громадян і громадянок, переважно з інтеліґенції та міщанства, живо заінтересованих у розвязці цих складних питань, що їх висунули на порядок дня недавно минулі вибори. Йдуть два одногодинні реферати прелеґентів, потім дискусія. Збори розпочаті в год. 6. попол. продовжуються поза год. 11. вночі, з тим, що крім кількох одиниць, які покинули салю по рефератах, присутні слідкують з оживленням за ходом дискусії аж до самого кінця.

Хід дискусії був у вузьких льокальних рямцях, немов би повторенням того, що виявили в широкім розмірі минулі вибори на терені цілого краю: *більшість українського громадянства, так само інтеліґенції, міщанства як і простолюддя апробує теперішній курс політики УНДО.* Тези й обґрунтування цієї політики були розвинуті в рефератах обох прелеґентів. З другої сторони опозиція: також і тут виявилося з усією гострою наглядністю, що крім чистої неґації політики УНДО-иння, опозиція не виявляє, бо не має, віяких сконкретизованих протилежних концепцій, узасаднених проти-тез, проти-ідей, саме: *ідей!* Коли з боку УНДО обороняється тези: компроміс і замирювання з поляками, спроба порозуміння з ними в імя можливостей організації у всеукраїнських визвольних перспективах, звязок зі Заходом і його протибольшевицькими силами, то в протилежності до цього по стороні опозиції нема сказано: замість компромісу — *неуступчивість*, замість замирення — *війна*, замість звязку зі Заходом — *звязок зі Сходом!* Опозиція завзято пошукує за тим, що, на її думку, є зле, недотягнуте, сумнівне, чи слабе в позиції УНДО-иння, але вона не каже від себе, що є добре, оправдане спасенне в позиції *власній*.

А вжеж: можнаб тут висунути арґумент — висуваний зрештою в ході дискусії — що в умовинах істнуючого режиму і в обличчі репресій за прилюдний вислів „неблаґонадьожних" думок, опозиція не може собі дозволити на виразне й яскраве формулування своїх постулятів. Цей арґумент висунув саме один із найбільш непримиримих опонентів, який на ділі, не дивлячися на те, що „дискусія є неможлива" не залишив ані одної сухої нитки на УНДО і бив його з пересердя — як то кажуть — по чім попало! Згаданий опонент цілим тоном і змістом своєї промови дав таки на місці евідентний доказ, що опозицію й критику політики УНДО можна в практиці посунути до крайніх меж, сам дав живий доказ, що висловлюватися протилежно є цілком легко без найменшого остраху за „санкції". Отже не в „неможливости дискусії" тут річ, але тільки в тому, що *ідейно* ялова опозиція прикриває цим наскрізь демаґогічним арґументом брак власних, *інакших*, розумніших і більш узасаднених концепцій. Опозицію робиться в нас в подавляючій більшості випадків для самого мистецтва опозиції.

Цей дискусійний вечір був призначений для інтеліґенції, людей освічених. Тому теж тон і зміст дискусії мав і був за загал витриманий на культурнім, доволі високім, річевім рівні. Був це *дискусійний* вечір, а не *віче*. Тому в нічому так не виявилася *ідеольогічна* слабість і яловість опозиції як у тому, що раз-у-раз впадало з цього боку в тон демаґоґічної аґітки. Де бракне арґументів, там завжди приходить лайка. Ось кілька квіток із цього поля: „Пани у Львові наварили каші, тепер їм дуже зле їсти цю кашу, отже приходять до нас і кажуть: на-те, їжте ви її також... Але це не є одинока українська каша, маємо ми ще й *березову* кашу і її теж мусимо їсти, хоч обидві до себе не пасують. Наварили цього всього і ми це маємо їсти..." Не обходилось особливож без того, щоби за істнування Берези не роблено відповідальним оте саме... УНДО! Цей стиль „дискусії" кваліфікує сам себе настільки, що зайво тут над ним довше спинюватися. Не грішили з боку опозиції також річевістю. Зібрані довідалися наприклад з немалим здивуванням від одного з опонентів, що проф. Щурат зі Львова є... політичним експонентом українського духовенства! Просто притнітаюче враження зробив напр. виступ одного молодого чоловіка з початками вищої освіти, який 100 разів повторену перед тим фразу „ребус сік стантібус" постійно повторював у формі „ребус *гік* стантібус", а ірляндського премієра Де Валеру постійно називав... *Прімо де Валера*, мабуть наслідком мрячних ремінісценцій про істнування еспанського диктатора Прімо де Рівери. В такім стилю запрезентувався на сходинах чоловий представник „руху молоді", який — за словами останнього „Студентського Вістника" — „своїм життєвим змістом і напрямними протиставиться всьому пережитому українству, здираючи з його маску канонізації". Нема диво, що такі саме „нові і кращі українці" зуміли загнати за кілька літ націоналістичний рух у безвихідну, сліпу вулицю.

Але не в цих виcкоках уся суть справи. Безконечно більшу вагу мають виступи людей політично зрілих, які свої речі *узасаднюють*, але які все одно обертаються у сфері чистого неґативізму. Особливо небезпечною виявилася *одна* теза, яку кілька разів обосновувано в ході дискусії. А саме: один з дискутантів противився тому, аби засягові української політики накреслювати занадто широкі рямці, навпаки, старався ті рямці звузити до краю. Мовляв: наше громадське життя є поділене на низку секторів: просвіта, кооперація, преса, поодинокі суспільні стани і фахи, тощо. Політика не є завершенням, скоординованим висловом, провідником *цілости* життя нації, але є і *має бути* одним із таких поодиноких вузьких, замкнених у собі секторів, який сповнює означені завдання на своїм спеціяльнім відтинку. В цьому розумінні українські політики повинні бути професіоналами, які мають дбати, аби на цьому спеціяльному відтинку українського національного життя „усе було гаразд". Зрештою перемоги чи програні цього „політичного сектора" не повинні впливати на хід і стан справ в інших ділянках національного життя. Звідси льоґічний висновок: компроміс, політика замирення і т. п., — все це в порядку. Прошу, можна пробувати, чому би ні! Дай Боже, щоби пощастило! Але *чому до того потягнення втягати цілий нарід?*

Ще більш різко й неґативно розвинув цю тему інший промовець. Сенс його промови такий: Не в гладких і точених фразах прелеґентів суть справи, але в нашій сірій, обдраній дійсности. Яка ця дійсність — всі знаємо. Обовязком політиків є змінити її на краще. Виконання цього завдання — це *їх* справа. Маса дала при виборах свою згоду на замисли УНДО, дала мандат, так би сказати, дала дозвіл провадити таку політику. Маса займає тепер вичікуюче становище. Якщо верхівці вдасться виправдати це потягнення — добре! Якщо ні — *буде їй гірко!* Тепер не маємо підстави ані УНДО підтримувати, ані його гальмувати. Тепер можемо тільки ждати і дивитися, що політики потраплять...

(Докінчення буде.)

Зенон Пеленський.

Чи в Болгарії плянували державний переворот

СОФІЯ, 15. 10. ПАТ. Департамент справедливости міністерства війни оголосив комунікат, в якім підкреслено, що частина болгарської і закордонної преси в останніх днях знову сумнівалася в істнування змови, що мала на меті звалити уряд та назначити головою ради міністрів Дамяна Велчева без згоди й апробати конституційних чинників краю. Згідно з комунікатом метою тих вісток є викликати заворушення в публичній опінії. Департамент стверджує, що слідство йде нормально вперед та потверджує, що змова істнувала, створена невдоволеними елементами, що ідеалізували особу Велчева. Комунікат підкреслює, що треба терпеливо чекати на вислід слідства, що викаже назвиска й дійсні наміри змовників.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Звишка цін на жито і пшеницю.

На великих збіжевих ринках минулого тижня звишкували далі ціни на жито і пшеницю. Звишка цін на жито мабуть довго не потреває, зате пшениця на північно-американських ринках осягнула вищий рівень від пересічного за останні три роки. Вправді дрібні купці платять покищо нижчі ціни за жито і пшеницю, але це тільки спекуляційний манезр.

ЕКОНОМІЧНІ ПРИЧИНИ ЗВИШКИ ЦІН НА ЗБІЖЕ.

На звишку цін пшениці і жита вплинули такі дві головні причини: економічна і політична. Цьогорічні збори збіжа є на загал нижчі від минулорічних. Крім того відпав страх, що Арґентина кине на світовий ринок велику надвишку пшениці і вплине на обнижку ціни. Ці побоювання не здійсняться, бо цьогорічні засіви в Арґентині відбувались у дуже неприятливих атмосферичних умовинах і тому сподіються, що новий збір пшениці буде дуже поганий. Одначе *найважнішою причиною звишки цін на пшеницю є те, що Злучені Держави не матимуть надвишки пшениці на вивіз. Іх цьогорічні збори не покриють запотребування внутрішнього ринку і тому випродуватимуть запаси пшениці з минулих літ.* Тому нічого дивного, що звишка цін на пшеницю обхопила в першу чергу північно-американські ринки.

ІТАЛІЯ СКУПОВУЄ ЗБІЖА ДЛЯ ВІЙСЬКА.

Другою головною причиною звишки цін на збіжа є італійсько-абісинська війна. З приводу цього збройного конфлікту Італія скуповує збіжа у більшій кількости, головно на прохарчування війська. Вправді В. Британія домагається, щоб пристосовано санкції до напасника, яким є, згідно з рішенням Ради Л. Націй, не італійський нарід але уряд, причому санкції супроти Італії зводились би між іншим теж до заборони довозити збіже. Одначе тяжко буде устійнити, чи продане збіже вжиють на потреби народу, чи уряд вживе на прохарчування війська. Тому збіжеві купці сподіються, що запотребування італійського уряду на збіжа буде дуже велике і що вдасться його заспокоїти. Ясно, що зі зростом перешкод у доставі збіжа ціна на нього буде розмірно висока.

ВПЛИВ МОРАТОРІЇ НА ЗВИШКУ ЦІН.

На краєвім ринку панує теж звишкова тенденція. Головний Статистичний Уряд оголосив тимчасові обчислення, з яких виходить, що цьогорічні збори не будуть надто ріжнитися від минулорічних зборів. Одначе посуха відбилася дуже погано на зборах збіжа в деяких округах Польщі і тому дуже можливе, що остаточні підсумки цьогорічного збору будуть менші від минулорічного. Найважнішою причиною, яка вплине на звишку цін є трирічна мораторія для хліборобських довгів, які селяни затягнули у приватних осіб. І хоч на заплату сплат довгу у банках доводиться продавати більшу кількість збіжа, всеж таки не треба платити приватних довгів і тому подажа збіжа минулого тижня уже зменшилася. І так на варшавській біржі продавали минулого тижня пересічно по 750 тон збіжа денно, коли перед двома тижнями подаж на цій біржі доходила до 1500 тон денно. Одночасно супроти більшого попиту на збіжа млинарів і купців теперішня подаж ледви покриває запотребування.

А тому, що причини, які викликують зменшену подаж збіжа і зріст цін, не проминуть швидко, слід надіятися, що звишка цін на збіжа потреває довший час

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ МОЛОЧАРСТВА І НАШ „МАСЛОСОЮЗ“.

Навязуючи до статті в „Кооп. Республиці“ (ч. 9) „Про два кредити“ **дир. Палій** виясняє в „Кооп. Молочарстві“ за жовтень, чому не можна беззастережно згодитись із думкою автора, що „здорово і раціонально ведені молочарські спілки не потребують кредитів“. Діло в тому, що уряд хоче завести стандаризацію масла і до експорту допускати тільки масло з пастеризованого молока чи сметанки. А до цього потрібне відповідне машинове уладження молочарень. Приспішити механізацію може саме державний інвестиційний кредит. **Здорові молочарні** не мають чого його боятись і резиґнувати з корисної ціни експортованого масла. Тому „Маслосоюз“ запропонував, де слід, 43 найкраще зорганізованих „Районових Молочарень“ як рефлектантів на згаданий кредит.

Польська хроніка.

ДОВКОЛА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ПОЛЬЩІ.

У польській пресі продовжують дискусію на тему: яка повинна бути екон. політика Польщі. Як відомо вже, цю дискусію викликали статті **Матушевського** в „Ґазеті Польскій“. Мабуть нема поважнішої пресової трибуни, яка не відгукнулась би на дефляційні ідеї згаданого автора. Дискутанти головну увагу звертають на питання буджету й участи в суспільному доході та виступають здебільша проти **„дефляційної курациї“** п. Матушевського. При цій нагоді згадаємо теж гомінкий виступ **проф. Кржижановського** з окремим рефератом у Варшаві. Господарські напрямні в його представленні — це втримання постійної валюти. Проф. Кржижановський оправдувався, чому змінив свій погляд (раніше був за „еляcтичним грошем“). Ситуація — на його думку — тепер зовсім інша.

ЗА ГОСПОДАРСЬКЕ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСТВА.

На днях відбулось зібрання Держ. Ради Публичної Освіти під проводом мін. В. Єнджеєвича. Темою його були напрямні в наукових програмах загально-освітніх ліцеїв. Інж. Држевецький як представник Пром.-Торг. Палат, зголосив внесення, щоб до програми навчання ввести виклади про підстави сучасних господарських проблем. Мотивував він свій внесок тим, що поміж рівнем господарського вироблення громадянства й економічним розвитком краю істнує тісний звязок. Абсольвенти ліцеїв у всіх своїх званнях, як техніки, правники, тощо, повинні безумовно орієнтуватися в економічних проблемах, мати якесь мінімум господарського знання.

Це становище представника промислу і торговлі поділяють теж кола банкові. В місячнику „Банк“ з вересня ц. р. (ч. 9.) у передовиці п. з „Приватна ініціятива“ читаємо між іншим вимогу під адресою банків у Польщі, щоб вони повели енерґійну боротьбу за господарське виховання громадянства і вщіплювання в нього засад господарности (стор. 175).

При цій нагоді підкреслимо, що і в нас принимається думка про таку конечність. Доказом того хочби те, що в програмі *„Педагогічного Зїзду“*, що його скликує Рідна Школа, поміщено реферат інж. Романа Білинського на тему „Достроєння школи до вимог нашого господарського життя“.

ЖИДИ І МОРАТОРІЯ ПРИВАТНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ДОВГІВ.

З приводу відомого декрету про припинення платности (каренцію) старих селянських довгів зперед липня 1932. р. заметушились жидівські фірми і готовлять збірні апелі до польського уряду. Деякі бранжі (в першу чергу сільсько-госп. машин) виступили вже на терені Пром.-Торг. Палат з проєктами, які малиб зменшити їхні шкоди з причини замороження вірительностей у селян. Ці проєкти йдуть подекуди доволі далеко, бо вимагають новелізації декрету (малі довги малиб не підлягати мораторії).

„Хвіля“ обраховує, що жидівське купецтво

о. Г. КОСТЕЛЬНИК. 2)

Чому я став українцем?

Справді я тоді щойно шукав **свого народу**. І мому вуйкові (беру його і особисто і як репрезентанта старшої інтеліґенції, що вийшла була з бачванських руснаків) і мені насувалася квестія: Чи бачванські руснаки — нарід, а їх говір — мова? Вуйко, зважаючи тільки на вироблені й признані традиційні вартости, відповідав на наведене питання неґативно, а я позитивно, бо я на перше місце клав природні вартости. Чи нарід великий чи маленький, чи його мова сяка чи така, то під кутом природи він є народом, а його говір є мовою. Але вуйко хотів вже на готове прийти й „панувати“, а я хотів бути працівником на полі життя мого народу.

Коли я вже був священиком і відїзджав до Галичини, сказав мені вуйко: „Я до тої твоеї нужденної Галіції не пішов би, ані колиб мені подарували цілу ту Галіцію“. (Галичина мала в нас славу бідної й некультурної країни). Одначе „руский цар“ дуже імпонував мому вуйкові.

Зі сказаного кожному ясно, що мій вуйко був кандидатом на москвофіла — „русского“, а я на українця. Він ніколи не став москвофілом, бо в його відносинах це не мало реальної вартости. По світовій війні він помер у Югославії, зломаний психічно, бо не любив сербів задля їх „некультурности“ — прозивав їх „свинопасами“. Але на Підкарпатській Руси по світовій війні всі такі типи, яким був мій вуйко, перекинулися з мадяронів на „русских“. За втнування малярів вони відвернулися були від свого народу, від природних вартостей, а пристали до мадярів, щоб **увійти в готове та щоб „панувати“**. Це найсильніший мотив також для галицьких „русских“.

Душа, що ґравітує до того, щоб увійти в готове та панувати (брати з готового), **позбавлена творчих імпульсів і справжньої поступовости.** Як сказано, вона любується в традиційних вартостях, отже вона буде **консервативна, життєво неповортна, з ознаками старечости.** Це все аж надто ясні риси в психіці галицьких москвофілів, давніших і теперішніх. Тут уже не будемо дивуватися, чому я, як учень V. ґімн. кляси, став писати по бачвансько-руськи. Я був уповні свідомий того, що я **словянин**, а зі словян **найближчий** мені був мій бачвансько-руський нарід і його говір. Інакшої руської мови я не вмів, отже як мав писати?

В VI. ґімн. клясі я написав і видав збірку побутових віршів „З мойого валала“ (села). Та нарід зовсім не зацікавився цею моєю книжкою, бо взагалі не був призвичаєний до **читання** віршів. Співати пісоньки — до цього він був призвичаєний, але читати ні. (По війні, коли воскрес національно, треба було заправляти його до читання **календарями**). Ані інтеліґенти не цікавилися моїми віршами, бо не вірили в доцільність видавання книжок „нашою“ мовою. Тоді я нарікав:

Пісні мойо — сьлзочки,
Пісні мойо — широтки,
Хто вас віта — ах, ніхто!
Хто вас чита — зашіхто!

Я й сам бачив, що це безцільність далі писати по бачвансько-руськи.

В. Гнатюк у Л.-Н. Вістнику похвалив мої вірші (хоч у них повно молодечих недомагань) і висловив бажання, щоб я також у літературній українській мові спробував свої сили. Рівночасно прислав мені більше українських книжок. Розчитувався я в тих книжках, полюбив особливо Шевченка, українська мова робила на мене чарівне враження (як усе, що нас притягає, а тільки половину його знаємо). Та писати по українськи — це було для мене просто неможливе, бо я не вмів української мови, а Галичина була для мене зовсім чужа земля — чужий світ.

Хорватство — задля життєвих умовин — було для мене куди ближче, більш своє, ніж українство. І став я писати по хорватськи. Хорватською мовою я володів на рівні з бачвансько-руською й критика хвалила мої вірші — але в моїй душі бреніла одна фальшива нота й це мене огірчувало. Я відчував, **що я помимо всього не хорват**, що в поезії мушу бути обмежений і штучний, бо ніколи не зможу щиро кликнути: „Ми хорвати“. А моя беззастережна ґравітація до природніх вартостей казала мені в моїй літературній праці бути **на 100 відсотків щирим, щоб я міг увесь, наскрізь, без усяких рестанцій і умовин, посвятитися своїй творчій праці.** Це така невідклична вимога, коли хтось хоче „грати на струнах природи“: її ані підійти, ані обманути, ані перехитрити не можна. Інша річ, коли хтось „грає на струнах традиції“: тут можна оперувати такими ілюзоричними вартостями, якими є нпр. шляхотські герби, можна бути нещирим, удавати, як при грі в карти. Опісля побачимо, що абсолютна щирість і 100-відсоткова працездатність це вимога цілої культури наших часів. Саме тому, що наша культура побудована на природних вартостях, її не можна інакше творити й забезпечувати, як тільки **„з останніх сил“**. Тому й націоналізм мусить нині мати **природну** (а не традиційну) форму: його чинники мусять мати в народі 100-відсоткову вартість і мусять бути загальні, легко доступні. На своєму місці це зілюструємо прикладами і воно стане для кожного зрозуміле.

...осполоноване на грубі міліони. Вона пише, що ре...дакцію відвідали численні делегації провінціонального купецтва, які буквально плакали над своєю недолею

ЗНЕСЕНО ІНТЕРВЕНЦІЙНИЙ ДОДАТОК ДО ҐРУНТОВОГО ПОДАТКУ

При ратах ґрунтового податку треба було платити два додатки по 10 відсотків, а саме: крізовий та інтервенційний. Тепер оба ці додатки скасовано; раніше крізовий, а тепер інтервенційний. У платничих наказах на другу рату ґрунтового податку за 1935. рік додатків уже нема.

ІТАЛІЙСЬКО-АБІСИНСЬКА ВІЙНА І ГОСПОДАРСЬКІ ІНТЕРЕСИ ПОЛЬЩІ.

Поки що важко зясувати докладніше, які господарські користи може принести Польщі східно-африканська війна. Досі проявились вониподекуди в *текстильному промислі*, але справжні розміри італійських замовлень у Лодзі публично мало відомі. Непопулярність цієї війни у світі змушує теж і польського контрагента не занадто маніфестуватися з „воєнними інтересами". Та ледви чи ці інтереси можуть бути великі в державі, яка є бідна в капіталі. А відомо: італійці шукають товарового кредиту. Та проте *вуглиний промисл* Польщі готовиться до поважного обороту з Італією з уваги на відоме становище Англії, яке теж ставить під знак запиту більші достави італійцям англійського вугілля. Також уже поправилась значно ситуація польського *нафтового експорту*. Запотребування нафтових продуктів на світовому ринку зросло дуже сильно, що — очевидно — треба поставити в тісний звязок з італійсько-абісинським конфліктом. Зокрема треба підкреслити користи, які випливають зі збільшення оборотів Гдині. Підвищення асекураційних ставок при транспортах на Середземному Морі змусило чехів змінити шлях їхньої морської торговлі і замість на Трієст, скермувати її на Гамбурґ і Ґдиню (скупно бавовни й інших сирівців, потрібних для чеського промислу, як також вивіз чеських продуктів). Згадані вище прояви представляють з господарського боку цінність, яка може бути не тільки воєнно-конюнктуральна, але й трівка на довші часи.

Варто згадати, що господарські кола Польщі виявляють з приводу війни оптимізм. Вони заявляють — як це подає „Ц. Ґазета Гандльова", — що воєнні операції можуть посередньою дорогою до деякого ступня вплинути додатньо на стан многих ділянок польського господарства.

Світова хроніка.

ПІД ЗНАКОМ ВІЙНИ. — ПИТАННЯ СИРІВЦІВ І ЗРІСТ ЦІН. — ВЕЛИЧЕЗНІ ВИДАТКИ ІТАЛІЇ.

Воєнний промисл Італії потребує великої маси сирівців, яких сама Італія або зовсім не має, або має в мінімальній кількости. Зголошене запотребування на закордонних ринках спричинило зріст цін, а поспіх, з яким Італія, боячись санкцій, реалізує свої замовлення, підбиває з дня на день експортові ціни, залишаючи внутрішні ціни здебільша ненарушеними. З небувалої конюнктури, яка створює парадоксальне положення у часі кризи, користають усі держави від зовсім близьких, як Австрія, Мадярщина, Чехословаччина, до далеких замооських. Зацікавлення пол... чи точніше питанням, у який спосіб будуть переведені санкції, росте в міру доходів, які мають посередники у великих воєнних закупах на обох півкулях землі. Виринає питання, в якій мірі німці чи японці зможуть забезпечити Італію сирівцями, колиб держави — члени Ліґи Націй, були у „воєнних інтересах" звязані санкціями. Японії з господарського боку не булаб вигідна перемога Італії, хоч з політичного боку сама війна дечим корисна для неї (конфлікт на терені Женеви, відвернення уваги від Манджурії, тощо). Та вона ледви чи захоче підтримувати чимнебудь воєнну міць Італії. Натомість Німеччина по змозі піде на руку Італії. Та зате вона не є вистарчальним резервуаром сирівців. А потім — справа грошей чи пак кредиту стане її добрим баляном на перешкоді. Задовження Італії зросло вже дуже сильно, побільшився обіг банкнотів при редукції золотого покриття (від кінця червня до кінця вересня збільшились банкноти на більше ніж 2 міліярди, а запас золота впав на 1.337 міліонів лірів). Отже можна вже говорити про інфляцію в Італії.

ТЕПЕРІШНІЙ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИЙ СТАН ФРАНЦІЇ.

Ще недавно економічна ситуація Франції алярмувала ввесь світ, погрожуючи поважними політичними компліваціями. Радикальна дефляційна політика Лявеля з його численними декретами, а ще більше закордонні події відвернули увагу від внутрішнього положення Франції. Що правда, фінанси Франції поправились, але ніщо інше. Гуртові ціни, замість обнижатись — пішли в гору. Матеріяльні недомагання хліборобства залишились у тих самих межах. Число безробітних збільшилось. З того бачимо, що економіка Франції дальше недужає і що небезпеки з цього приводу не минули.

В. Н—вич.

Боротьба за помешкання в СССР.

(РО) „Комсомольська Правда" з 10. жовтня ц. р. описує такий факт: З бурси київського технікуму робітники київської міліції викинули в ночі 165 студентів і домівку заняли для себе. Від цього часу минуло вже два місяці і 165 студентів ночує дотепер на вулицях і на двірцях

Нові команданти червоної армії.

(РО) „Красная Звезда", орган комісаріяту оборони з 10. жовтня ц. р. помістила приказ Ворошилова про зміни на становищах в армії. Директором і військовим комісарем військової академії ім. Фрунзе призначив Ворошилов Корка, командантом війська московської військової округи — Белова, командантом війська ленінградської військової округи Шапошнікова, заступником команданта київської військової округи — Тимошенка, заступником команданта білоруської військової округи Апанасенка, начальником управи військових шкіл червоної армії — Славіна, заступником команданта війська ленінградської округи і начальником політичної управи — Смірнова, на подібне становище в білоруській окрузі — Буліна. Заступником начальника політичного виділу в управі повітряних сил червоної армії — Бероскіна, заступником команданта війсь і начальника політичної військової управи харківської округи — Кажевнікова, на подібне становище у Північно-Кавказькій окрузі — Неронова, директором і військовим комісарем господарсько-військової академії червоної армії — Шифреса.

Бандити схопили 5-ох американських банкирів.

ДУҐЛЯС (Арізона) 15. 10. ПАТ. У Сієрра-гадре у стейті Сорона в Мексику бандити схопили 5 американських банкирів, що приїхали туди на лови. Про схоплення капіталістів повідомив поліцію один з нюйорських редакторів, що вспів втекти бандитам. Згідно з пресовими інформаціями, схопили таких банкирів: віцепрезидента „Националь Сіті Банку" в Ню Йорку Джона Дірреля, Брейса з „Чейз Національ Банк" Раоля і д-ра Вілінґа з західної Вірджінії та Джека Дірреля, що репрезентував „Чейз Національ Банк" у Сан Франціско.

До чого можна би заохотити нашу молодь.

Музичний Інститут ім. М. Лисенка у Львові проголосив цього року окремий курс декламації для молоді і вправи драматичного мистецтва для тих, що хотіли би колись вступити на сцену. Курс цей вестиме артистка О. Кривіцька. Зачуваємо, що теж наші дві дівочі школи хотіли би ввести як надпрограмовий предмет — декламацію. Шкільна влада не від нині заохочує управи ріжних шкіл, щоб учні влаштовували у школі драматичні вистави. Недавно вийшов навіть розпорядок про шкільний обовязок ходити масово до театру.

Хто мав нагоду побувати на офіціяльних шкільних вечерницях знає, як часто можна почути на них декламації, приготовані „по домашньому". Учитель літератури, на якого паде обовязок вивчити школяра, не мусить сам уміти декламувати. Коли йде про драматичну виставу, то такі продукції виходять іще слабше.

Сьогодні, коли спорт серед шкільної молоді став не тільки улюбленою розвагою, але часто пристрастю, пора звернути увагу батьків і виховників на те, що розвиток дитини і народу залежить не тільки від добрих мускулів. Ніхто не сумнівається, що духові потреби молодого покоління сильно зменшились під впливом спорту. Копаний мяч має загально більше аматорів, ніж найцікавіша книжка.

Навчання декламації у школі стоїть у безпосереднім звязку із виховуванням у молоді любови до літературної мови, поезії, дбайливого вислову. Все це в нас занедбане. Коли нпр. „Національний Музей" організує вечір декламації поетичних творів, то мусить спроваджувати зпоза Львова професійних артистів і прохати до співучасти сенатора О. Луцького — декламатора „з божої ласки". Культура слова не істнує у нас зовсім. Навіть наші професійні актори, що ніколи не переходили драматичної школи, не вміють якслід орудувати словом так, щоб воно було доступне для всіх на салі.

Що вже й казати про культуру мови у громадському й товариському житті, де кожний насилує наголоси слів і неодин бурмоче під носом так, що не можна його зрозуміти. Без огляду на те, до якої професії підготовляється молодець чи молода дівчина, чи то на становище вчителя, священика, інжиніра або якенебудь суспільне, де доведеться йому зустрічатись із людьми, всі повинні вміти висловлювати свої думки ясно, просто і літературно. Наука красномовства, що так високо стояла у старовині, ще й нині у західньо-европейських народів стає обовязкова для всіх, що беруть участь у громадському житті або вибирають собі професії, де необхідно промовляти прилюдно.

Досі панує в нас традиційна звичка, що дівчат учать грати на фортепіяні, часто не дбаючи про те, чи мають вони музикальний хист. Інших учать чужих мов для „доповнення чужої освіти", хоч і тут без спеціяльного таланту не обійдеться, коли довга наука має виплатитись. Нема сумніву, що є між нашими дітьми і молодю старших кляс неодні такі, що мають драматичний хист. Історія розвитку нашого театру вказує найкраще, скільки природних талантів ми видали, хоч не мали драматичних ні акторських шкіл. Не всі, що вчаться декламації й акторського мистецтва мусять іти на сцену. Але в сучасній добі, де кожна професія домагається підготовчих фахових студій, ми повинні би теж мати якусь скількість кандидатів на сцену. Обставини можуть змінитись і драматичний артист може назад належати до упривілеєних фахів, як і досі це бачимо в інших краях. Не виключене теж, що можемо видати зпоміж себе одиниці, які можуть зробити карієру на міжнародньому екрані.

З цих ріжних причин варт було би заохотити нашу молодь та її опікунів до декляматорських і драматичних курсів.

Інавґурація нового академічного року у Львові

Т-во студентів католиків „Обнова“ у Львові влаштувало в неділю 13 ц. м. урочисту інавґурацію нового академічного року 1935/36.

В год. 9-тій уранці **Преосв. Кир Никита** у співслуженні о. д-ра Кладочного відправив у храмі св. Юра архиерейську Службу Божу та виголосив проповідь до студенства. На Службі Божій співав студентський хор „Бандурист“.

По богослуженні в год. 12.30 відбулася в залі Богословської Академії друга частина інавґурації — святочна академія. Відкрив її голова „Обнови“ студ. **Я. Сеньківський**, що повитав гостей і студентство.

На програму академії склались: виступи хору питомців Богословської Академії під дириґентурою *В. Якубяка*, реферат студ. *О. Дичкевича* „Релігійні основи світогляду сьогочасного українського студентства“, сольоспів студ. *О. Гумініловичівної*, рецитація студ. *Осипа Когута*: о. Г. Костельник „Встань Україно“ (VII. п.) та скрипкове сольо студ. *О. Вороняка*. Академія закінчилась виступом хору богословів, що відспівав Е. Ґріґа: „Пізнання краю“.

Академія була дбайливо підготована, всі її точки випали бездоганно. Зокрема продукції хору робили велике враження на присутніх. Свято покінчено національним гимном.

Після інавґурації академічний душпастир о. д-р Осип Кладочний виїхав у поїздку по вязницях і скупченнях греко-кат. вірних у корінній Польщі. *(Ч.)*

Перед скликанням сойму.

Декрет про скликання сойму на надзвичайну сесію має появитися сьогодні. Сойм, як здається, не ухвалить необмежених повновластей а радше такі повновласти, які мали премієри в 1932. р. Будуть вони обмежені до фінансових і господарських справ із виключенням політичної ділянки.

ГОСТРІ СУТИЧКИ З ПОЛІЦІЄЮ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. По закінченні комуністичного віча дійшло у Ментоні до гострих сутичок між членами правих партій і поліцією. Арештовано багато осіб, яких потягнуть до відповідальности за нелеґальне посідання зброї.

ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ ІНТЕРВЕНІЮЄ У КОРИСТЬ ІТАЛІЇ.

РИМ, 15. 10. ПАТ. „Пікольо“ повідомляє з Парижа: Папський нунцій у Парижі Мальоре у розмові з прем. Лявалем приготовив пропозиції які моглиб довести до замирення Ліґи Націй з Італією.

ВЕЛИКА ПЕРЕМОГА ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ У КАНАДІ.

ОТТАВА, 15. 10. ПАТ. Нині в год. 11-ій перед полуднем оголошено такі висліди виборів до канадійського парляменту: лібералі здобули 165 мандатів (у попередньому парляменті мали — 92 мандати); консерватисти 41 мандатів (у попередньому парляменті 133), незалежні консерватисти — 1 мандат, суспільно-господарська партія — 13, професійні союзи — 7, партія господарської відбудови — 1 мандат, незалежні лібералі — 4 мандати та інші партії — 4 мандати.

12 міністрів зпоміж членів консервативного кабінету Бенета втратили мандати. Три партійні провідники: Бенет (консерватист), Мекензі Кінґ (ліберал) і Стівенс (партія господарської відбудови) здобули мандати.

Здогадуються, що премієром нового уряду буде провідник лібералів Мекензі Кінґ, який був уже премієром від 1921. р. до 1930. р.

ҐУҐЕНБЕРҐ УМИРАЄ.

„Матен“ повідомляє з Берліна, що бувший мін. і провідник нар. партії Ґуґенберґ важко занедужав. Визначні лікарі-спеціялісти втратили надію вдержати його при житті.

Із судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В суботу 12. жовтня ц. р. закінчився у Бережанах процес проти *Івана Майчука* і товаришів, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН.

На основі вердикту суддів присяглих трибунал засудив підсудних: *Івана Майчука, Омеляна Котлярчука, Петра Бабія, Омеляна Войтовича і Василя Білика на 6 місяців вязниці* зі зачисленням сл. арешту від 22. XII. 1933. р. до 19. лютого 1934. р. і на втрату громадянських прав на два роки. *Василя Скаскова на 6 місяців вязниці* з припиненням кари на 5 років і зачислив йому слідчий арешт. Усіх засуджених трибунал увільнив від судових оплат. і коштів. Підс. *Бориса Мушкевича* звільнив від вини і кари.

ПЕРЕД ПРИСУДОМ О. ЛЕМЕХІВНОЇ.

Дня 6. листопада ц. р. відбудеться у Станиславові розправа проти *Оксани Лемехівної*, яку притягнув прокуратор до відповідальности за приналежність до ОУН. Лемехівна сидить в арешті ще від 1934. р.

НОВИНКИ.

— Одинока українська **фабрика футер** „Хром“, Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до кращення і перерібки уживані футра.

— **Робітня СС. Василіянок у Львові при вул.** Длуґоша ч. 17 виконує дешево й совісно жіночі кравецькі роботи та біля. 509 3-3

— **Союз Українок Емігранток і Секція суспільної опіки С. У.** уладжує 19-го жовтня ц. р. в салі „Бесіди“ чайний вечір з танцями. Чистий дохід призначено на покриття довгів при організуванню подорожі дітей емігрантів з центральної Польщі підчас літніх ферій. Вступ за добровільними датками. Початок в год. 9-тій.

— **Редакційні вісти.** Редакція нашого щоденника подає до відома всім заінтересованим громадянам, передплатникам і кореспондентам як краєвим так і закордонним, що в звязку з вибором **начального редактора „Діла“ Василя Мудрого** послом і головою УНДО та УПР Надзірна Рада Видавничої Спілки „Діло“ на свому засіданні дня 14. жовтня ц. р. постановила, що в часі виконування начальним редактором **Вас. Мудрим** посольських обовязків буде його заступати в усіх редакційних справах **Редакційна Колеґія.**

— **Конференція провідниць дитячих садків при кружках „Р. Ш.“ львівського повіту.** Повітовий Союз Кружків „Р. Ш.“ у Львові просить усіх провідниць цьогорічних дитячих садків львівського повіту прибути в неділю 20. ц. м. в год. 10 до школи при вул. Мохнацького ч. 12 на конференцію, де будуть обговорені висліди їх праці, недомагання, перепони і т. п. та будуть приняті внески в цій справі, оперті на досвідах. На конференції буде відчитаний реферат про дитячі садки. З огляду на цікаву та широку програму конференції — рахуємо на присутність усіх 64 провідниць д. с. львівського повіту.

— **Нова книжка про Петлюру.** Як повідомляє в Риму Офінор, видавництво „Ми та Україна“ випустило книжку відомого знавця українських справ Лазра Майнарді, присвячену памяті Головного Отамана під наг. „Симон Петлюра — Герой та Мученик за Україну“. Автор освітлює особу Покійного не лише як народнього вожда, але також як апостола, який зумів влити в душу народу волю до боротьби до останнього і через те став живим прапором боротьби за визволення. В окремому розділі автор аналізує „скандальний“, як він каже, процес Шварцбарда, що його він уважає жахливою помилкою жидівства, яка ще має принести для нього сумні наслідки. До книжки додані короткі загальні дані про Україну та її взаємовідносини з Москвою за час останньої революції. Італійська критика зустріла появу цієї книжки, яка прикрашена численними фотографіями, з великою прихильністю.

— **Самостійницький рух між туркестанцями.** Заходом Спілки Українців у Німеччині виголосить д-р Шакір відчит у німецькій мові про самостійницький рух між туркестанцями. Відчит відбудеться у четвер 17. жовтня ц. р. в год. 8.30 вечором у ресторані Льоренца при вул. Гервінуса ч. 25.

— **60 підпалів.** В околиці Гвіздця (Коломийщина) зловили Д. Пронюка, який впродовж одного року виконав 60 підпалів. Пронюк, як виявилося, незлужає на піроманію.

— **Краєва хроніка.** В суботу 12 жовтня ц. р. згоріло в містечку Топорові недалеко Буська 22 хати. — 13-літний пастух Франц Зелінський підпалив солому на возі Михайла Ваня на дорозі між Старим Містом і Ґарлічином. За кілька хвилин згорів віз і 200 кґ. цукру. Візник Ваня тяжко попарився. Ф. Зелінський признався до вини кажучи, що підпалив солому „з жарту“. — З будки залізничника І. Волянського у Ставчаних вкрав злодій коц та інші предмети. Поліція арештувала Олексу Чухрая, який признався до крадіжки. — На залізничім шляху Букачівці—Бурштин—Демянів наїхав особовий поїзд на віз з кіньми, яким їхав 16-літній Юліян Тоняк з Нового Мартинова. В катастрофі коні згинули, а тяжко раненого Тоняка відвезли до шпиталю у Станиславові. — Рибацький сторож Атаманчук приловив на крадіжі риб у Бовшеві Миколая і Теодора Николайка. Тому що оба почали боронитись дручками, сторож Атаманчук вистрілом з револьвера заарлямував людей і при їх допомозі зловив обох братів. Атаманчук ранив Николайка в карк. Покуратор у Бережанах веде доходження.

— **У Данії нема масла.** Тому, що в Данії і далі відчувають недостачу товщів, Німеччина заключила з Данією додаткову умову на збільшений довіз масла. За це Данія признала Німеччині додатковий континґент на доставу німецьких машин.

— **Вбивство провокатора.** Перед роком здемаскували провокатора царської охрани Мечислава Гаревича, який був тоді на добрій посаді у варшавській залізничій дирекції. Гаревич був перед війною членом ППС і одночасно провокатором. Він видав царській поліції молодого польського боєвика Окшею, якого суд засудив на кару смерти й опісля повісили його. Підчас війни Гаревич утік з російськими військами з Польщі. По большевицькім перевороті вернувся до Польщі під зміненим прізвищем і тут вдалось йому дістати посаду при залізниці. По здемаскуванні Гаревич втратив посаду і замешкав у своєї приятельки в Жирардові. Минулої пятниці прийшло до Гаревича трьох мужчин, домагаючись, щоби пішов з ними. Гаревич зблід, але пішов з ними за місто і там згинув від куль. Поліції не вдалось віднайти вбивників.

— **Армія амазонок.** Вперше в історії людства повстала регулярна жіноча армія. На Кубі здійснили закон, принятий іще в листопаді минулого року, щоб створити жіночу дивізію, яка, як каже текст закону, „повинна співпрацювати з армією у випадках, коли буде загрожена національна суверенність, республиканська форма правління та суспільний лад". Жіноча дивізія нічим не відріжняється від звичайних військових частин. Вона складається з полків, баталіонів і рот. Старшини діляться на 8 ступнів; найвищий „старша комендантка", що відповідає рангі полковника. Однострій амазонок дуже елегантний: білий кашкет, біла блюзка, комірець з метеликом, американський пояс, спідниця коліру хакі, жовта обув.

— **Чужинні журналісти в Аддіс-Абебі.** До етіопської столиці приїхало багато дописувачів світової преси, більш сотні. Серед них найбільше американців — 21, англійців 17. Є між ними і такі, що працюють у своїй професії не менше 30 літ; таких є три. У список „відомих" втягнули шість прізвищ. У групі „дебютантів" найбільше є японців і шведів. З Єгипту приїхали теж кореспонденти, бо єгипетський уряд сильно заінтересований ходом війни.

— **Ворожба майбутньому володареві.** Дитина майбутніх наслідників англ. престолу, князя Кенту та княжни Марини, не має ще досі імени. Імовірно буде зватись Жоржом. Дитині вже поставили гороскоп. Тому, що в моменті, коли немовля народилось, Венера була під знаком і що її відношення до Меркурія було сприятливе, дитина матиме лагідний характер і мистецькі нахили. Із взаємин Сатурна і Місяця виходить, що хлопчина буде працьовитий і пильний, буде жити довго і щасливо і закінчить життя далеко від громадських справ.

— **Організацію торговців живим товаром** викрила поліція у Стамбулі. До цієї організації належало багато чужинців. Торговці висилали молоді дівчата, які вдалось їм заманути в свої сіті, до Єгипту, Еспанії і до полудневої Америки. Поліція переводить арештування і веде енергійне слідство.

— **Ріжні вістки.** Англійський уряд рішив до березня 1937 р. вибудувати 2000 літаків. — Австрійський міністр державної оборони видав розпорядок, щоб від 1-го листопада при вивченні муштри вояків, обовязково вчили їх теж Старого і Нового Завіта. — У Таджикістані при землетрусі згинуло 50 осіб, 300 ранених; телефонічна і телеграфічна комунікація перервані. — За останній місяць привезли до Америки з Европи за 300 міл. дол. золота. — Архиепископ Кентерберійський зібрав на нараду 30 високих духовників, щоб допомогти абісинському „Червоному Хресту". — Командант Американської Легії Морфі звернувся до генеральної федерації праці з пропозицією спільної боротьби з комунізмом; заст. голови федерації приняв цю пропозицію прихильно. — Данський професор Гакон Люнд відкрив речовину, що має багато більше вибухової сили, ніж динаміт. — Четверта партія шахового метча за мистецтво світа між Альохіном і Ювем закінчилась перевагою Альохіна у відношенні 3:1

Дивогляди.

ПРОЦЕС ЗА ЧЕРВЯЧКА.

Паризький суд рішав небуденну справу. Два паризькі рибалки, сидячи над берегом Сени, ловили рибку. У коробках мали вони червячки на принаду. Один рибалка вкрав другому дощевого червячка і наколовши його на вудку зловив велику рибу. Тоді власник червячка казав собі віддати рибу. Власник риби не хотів. Тоді власник червяча подав його в суд. Власник риби мусів заплатити 50 сот відшкодування за червячка і 120 фр. судових коштів.

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

о. Микола Саловський, вислужений декан і парох Глинян-Замісте, помер дня 15. ц. м. Похорони зачнуться в четвер 17. ц. м. в год. 8. рано. В. Й. П.!

Відозви й комунікати.

ГОДІВЕЛЬНО-ВЕТЕРИНАРНИЙ КУРС У ЯНЧИНІ.

Практичні Курси „Сільського Господаря" в Янчині уладжують у листопаді і грудні ц. р. два популярні курси: **годівельний** від 1.—30. листопада ц. р. і **ветеринарний** від 1.—31. грудня ц. р.

Управа Практичних Курсів оголошує конкурс на прийняття кандидатів і кандидаток з покінченою прилюдною школою і подання приймає до 28. жовтня ц. р.

Наука безплатна. Кандидати вплачують лиш одноразово за один курс 5 зол., за оба зол. 8 вписового, що йде на покриття коштів адміністрації і зужиття бібліотеки та приладдя.

Кандидати найдуть приміщення у вибраних для цього господарських хатах за місячною оплатою 3—5 зол. від особи. Їду дістануть учасники курсів у спільній їдальні за ціну 20—25 зол. місячно (залежно від числа курсантів), або у місцевих господарів.

Подання присилати на адресу: Управа Практичних Курсів, до рук п. Мирона Луцького, Янчин, почта в місці.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори Т-ва „Станиславівський Боян". В четвер 8. ц. м. відбулись Заг. Збори „Станиславівського Бояна" при численній участі членів. Зі звіту Виділу довідались ми, що „Стан. Боян" взяв участь у р. 1934-5 в осьтаких виступах: червень (1934) — у святі в честь Федьковича; січень 1935 — співав декілька пісень на вечорі „Маланки" й у каплиці оо. Редемптористів низку колядок; лютень — брав участь у ювилейному концерті „Колом. Бояна" в Коломиї, виступаючи зі самостійними точками та в злучених хорах; квітень — улаштував Шевченківський концерт; червень (1935) — взяв участь у „Вечорі европ. танкової музики", де співав найкраще за ввесь рік. По подрібних звітах виділових почалась дискусія над працею в мин. звітовому році, в якій брало участь лиш декілька осіб. І так у довшій промові зібрав д-р Кутинський (сміло можемо сказати: „душа" Т-ва) всі хиби та прикмети Т-ва. Дуже гостро й без „рукавичок" вказував бесідник на неточність і недбалість та взагалі на легковаження членами обовязків, які вони повинні виконувати, коли їм залежить дійсно на розвитку Т-ва. Дальше д-р Кутинський апелював до виділу, щоб на будуче беріг дисципліни, щоб не „цяцькався" з членами, як бувало досі та щоб, коли того буде треба, недисциплінованих і без почуття обовязку членів викидав навіть з Т-ва, що може причинитись лише до добра Т-ва. Виділ про це врештою найкраще переконався, коли то в червні ц. р. „прочистив" ряди Т-ва з несолідних членів і коли лишились ті, що хотіли дійсно працювати; бо хоч ряди Т-ва проріднились майже на половину, — то всеж таки концерт у червні випав безперечно найкраще. Не скількість, а якість! По д-рі Кутинськім говорив м-р Микитюк, який без застережень потвердив виводи свого передбесідника, вказуючи на велике культурально-громадянське значіння „Бояна" в нашому житті. До нового виділу ввійшли: проф. Лепкий (голова), д-р Кутинський (заст. гол.), п. І. Круцівна (секр.), м-р Микитюк (бібл.), проф. Смолинський (скарб.); як заступники виділових проф. Бойцунівна, п. С. Крушельницька і п. Семанюк. До Контр. Комісії ввійшли: проф. Бойцун, прок. Онуферко й інж. Гнидус. Маємо надію, що новий виділ піде тою самою дорогою, якою почав іти вже виділ попередній.

Посвячення добудівки „Р. Ш.". Про корисну й поживочну працю кружка „Р. Ш." ім. Альбіни Яконович мала нагоду переконатись та жміжка громадянства, що звилась на посвяченні добудівки „Р. Ш.". Вже давніше чули ми голоси, що будинок „Р. Ш.", в якому міститься народня школа „Р. Ш." ім. М. Шашкевича, за малий і тої скількости дітвори, що щораз більше до своєї рідної школи горнеться, помістити не всилі. Для добра дітвори й усього громадянства зважився кружок ім. А. Яконович добудувати чотири кімнати, які власне в мин. неділю посвятив о. парох Луцик. По акті посвячення промовив голова кружка ім. А. Яконович, невтомний працівник проф. Данищ, дякуючи всім тим, що помогли кружкові довести діло до кінця. Після того промовляли ще: посол д-р І. Волинський, д-р Ю. Олесницький і п. А. Рублева. В святі взяв участь теж муж. хор „Думка", без якого, як бачимо, ніякі наші свята не обходяться. Після посвячення відбувся в салі „Сокола" попис рідношкільної дітвори. Враження з посвячення й попису велике, підбадьорююче: „Р. Ш." живе, розвивається, хоч бореться тяжко за своє істнування. Громадянство мусить подати руку тим, що невпинно працюють над розвоєм „Р. Ш.". От тому булоб добре, якби ті що не були на посвяченні, зложили добровільні датки на „Р. Ш.", що їх булиб зложили, колиб на посвячення були прийшли. Виконайте свій обовязок, громадяни!

Відчит о. д-ра Г. Костельника. Філія „Просвіти" зробила нашому громадянству милу несподіванку, влаштовуючи „Академічні Вечорі", які обіймуть ріжні ділянки знання. В І. серії відбудуться ось-такі відчити: о. д-р Г. Костельник: „Людина і звірина" (відчит той вже відбувся мин. неділі); 20. Х. д-р Ярослав Пастернак: „Початки християнства на Україні у світлі археології" (зі світлинами); 27. Х. д-р Микола Чубатий: „Роля Унії в житті української нації"; 3. XI. о. д-р Андрій Іщак: „Рим і Византія"; 8. XI. д-р Юрій Полянський: „Первісна людина у світлі найновіших розкопів" (зі світлинами); 10. XI. о. д-р Лев Глинка: „Католицька наука про державу"; 17. XI. о. д-р Микола Конрад: „Модерна ментальність і католицизм"; 21. XI. д-р Константин Чехович: „Ідеольогія М. Драгоманова". Всі відчити відбудуться в салі „Нар. Торговлі" в год. 18. — Першим відчитом з І. серії був відчит о. д-ра Г. Костельника про людину і звірину. Перед відчитом відкрив д-р Ю. Олесницький „Акад. Вечорі" та привитав о. д-ра Г. Костельника в його ювилейному році. Не будемо тут переповідати змісту самого реферату, зазначимо тільки, що він був виголошений так, що ввесь час тримав слухачів у напруженні. Шкода лише, що о. д-р Г. Костельник мусів відїхати до Львова і тому про деякі справи, як сам висловився говорив дуже коротко. Маємо надію, що о. д-ра Г. Костельника небавком знову в Станиславові почуємо. Публики на відчиті багато, а по цім першім успіхові — напевно на другий раз прийде ще більше. Почини філії „Просвіти" треба повитати з вдячністю! Б. Л.

Спис жертв на будову шпиталя ім. Митрополита Андрея

Виказ XCVI.

Зложили в золотих: **2 тисячі зол. Земельний Банк у Львові як фундація памяткового ліжка. 53 зол. У. Н.** Обеднання Америка, по 25 зол. церква Пятниць Львів і Р. Турянська в 3-і роковини смерти бл. п. брата. 24 зол. пар. ур. Ширець, 20 зол. М. Гіжовська Львів, по 14 зол.: о. М. Гаврилюк Старобродн і пар. ур. Романів. 12 зол. пар. ур. Ярчівці, 11 зол. пар. ур. Ратищі, 10 зол. о. Е. Пілясецький, по 7.50 зол. пар. ур. Вербилівці і Мшана. по 6 зол. о. С. Іванчук, пар. ур. Кульпарків і Фирлеїв. По 5 зол. пар. ур. Мужилів, Бірки Великі, Липиця Долішня, Ольховець, Братківці, Унів і Сивороги, о. Г. Качала, о. І. Пеша і І. Процько Угерці; по 3 зол. пар. ур. Лицьке Велике і Кліщівна. По 2 зол. пар. ур. Великополе, Липиця Долішня, Пікло, Хильчиці, Покрівці і о. Г. Ляхович Утіховичі. 1 зол. пар. ур. Вишиці.

В чеських кор. по 200 зложили: д-р Слюсар, д-р Ортинський, д-р Мелинський, д-р Елиїв, д-р Ковпакова, д-р Білик, проф. Горбачевський і д-р Крижанівський.

Всім жертводавцям, а також банк. фірмі Шіц-Хаєс за суму 150 зол., зложених як дар фірми з нагоди ювилею на цілі підписаного товариства, складає щиру подяку

Управа Народньої Лічниці.

СПОРТ.

СТАНИСЛАВІВ.

ПРОЛОМ — ДРОР (КОЛОМИЯ) 3:0 (в. о.).

Дрор на змагання не приїхав і Пролом здобув два пункти без гри.

І. УКРАЇНСЬКІ ЗМАГАННЯ В ДУЖАННІ.

В мин. неділю в салі укр. „Сокола" відбулись перші українські змагання в дужанні. Дружина Сокола І. змагалася з німецькою дружиною „Фрозінн" і програла 12:0, не виграючи жодної боротьби. Соколи цим не можуть зражуватись, а втерто й солідно взятись до праці і тоді відплатні змагання випадуть напевно краще. Технічні вислідн (на першому місці змагуни „Фрозін"-у"): Кохар у 1. мін. перемагає Антонина; Мітес по 4.25 кладе на лопатки Лазара; Фрамбах вирішує по 13 секі на свою користь боротьбу з Новаком П.; у 5.15 Реннер кладе Мартинюка; Кретер по 10.5 рішає побідно боротьбу з Тукалом; Вайнурас у 4.14 кладе Загайкевича. В показовій боротьбі Новак В. (Сокіл І.) по дуже гарній боротьбі (20 мін.) з Кохаром (на дві ваги тяжчий від Новака) осягає вислід нерішений. Організація змагань — добра.

ДРАҐОШ ВОДА У СТАНИСЛАВОВІ.

В мин. суботу й неділю гостила тут дружина „Драґош Вода" з Черновець, вигравши першого дня з Газовою 7:1 (2:0), другого з Ревером 1:0 (0:0). Б. Л.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. **Мистецтва.** Спарта — ДСФ Свва 6:0; Славія — Нахол 5:1; ДФЦ — Братислава 4:1; Пільзно — Жидеяіце 4:1; АСК Колін — Теплицер Ф. К. 3:1.

ВІДЕНЬ. Мистецтва. Вакер — Гакоаг 4:3; ВАЦ — Адміра 4:2; Рапід — Фльорідсдорфер АЦ 3:1; Фаворітнер АЦ — ФЦ Він 2:1; Віенна — Австрія 4:1; Лібертас — Спортклюб 2:1.

БУДАПЕШТ. **Мистецтва.** Ференцварош — Кішпешті 4:1; Будаі — Атіля 5:1. Уйпешті — Терекбеш 6:1; Гунгарія — III. Округа 6:0; Будафок — Сегед 2:2; Бочкаї — Шорокшар 3:1; Фебус — Шальготарйян 2:1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 15. X. год. 8.15 веч Концерт Йосифа Шмідта.

Середа, 16. X. год. 8. веч. Аб. 3. Премієра „Шіснацятилітка".

Четвер 17. X. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснацятилітка".

Пятниця, 18. X. год. 8. веч Аб. 3. „Шіснацятилітка".

Субота, 19. X. год. 8. веч. Аб. 3. „Шістанцятилітка".

Неділя, 20. X. год. 4.30 попол. Аб. 3. „Музика на вулиці"; год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснацятилітка".

Понеділок 21. X. год. 8. веч. Концерт Гофмана.

Вівторок, 22. X. год. 8. веч. Аб. 4. Премієра „Фридрих Великий" (ювилей Людв. Сольського).

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Жовква:

17. X. „Княжна Чардаша".
18. X. „Бешоет у раю".
19. X. „Дівча з Маслосоюзу".
20. X. „Отаман Пісня".
21. X. „Спадкоємець".
22. X. Серед бурі".

З Жовкви іде Театр до Рави Руської, Угнова, Сокаля і Камінки Струмілової.

Кіна.

АДРІЯ: „Бунт молоді", „Мати, що вбила власну дитину".

АПОЛЬО: „Вацусь" (Димша).

АТЛЯНТИК: „Світанок, день і ніч Палестини".

ВАНДА: „Віва Вілля".

ҐРАЖИНА: „Орлов" із Ліяною Гейд і Ів. Петровичем.

КАСІНО: „Хрестоносні походи" (реж Сесіля Міля).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНЫК: „Фолі Бержер" (Моріс Шевалє").

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве", „Живи та смійся".

МІРАЖ: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов").

МУЗА: „Я збігдець".

ПАКС: „Молодий ліс" і додатки.

ПАЛЯС: „Дві мовсі".

ПАН. „Червоний султан" (Абдул Гамід) і додаток.

РАЙ: „Пісня козака" (Хозе Мохіка).

СВІТ: „Жінка в золотій клітці", „Дентист-чародій".

СОНЦЕ: „Жінка під контролею", „Мобілізація в Сонці".

СТИЛЕВЕ: „Катюша" і ревія „Ланцюг щастя".

ТОН: „Пат і Паташон як джезбендисти".

УТІХА: „Серце індіянки" та ревія.

ХИМЕРА: „Малий полковник" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Середа, 16. жовтня 1935.

Відень (506,4) 12.00, 13.10 Концерт, 20.05 Оперові постаті (сп., муз.), 22.10 Форт. й ор. твори. **Прага** (470,2) 19.25 Нар. пісні, 20.05 Концерт. **Париж** (1648) 13.15 Симф. музика, 21.00 „Вдова Грапен" оперетка Фльотова, 21.45 Театр Уяви: 1) „Ле Фурберіер де Скапен" Молієра, 2) „Ля Жоес фарс де Аккор" — із старофляндського. **Білгород** (437.3) 13.15 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 14.15 Скандинавські мельодії, 18.00 Співаємо і граємо, 19.20 Німецькі пісні Бетовена й Шуберта (Гавшільд барит.), 20.45 Популярна музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Музика, спів, 16.00 Легка музика, 19.00 Нова форт. музика. **Кельн** (455,9) 15.15 Осінні пісні. **Мінхен** (405,4) 20.45 Концерт орх. **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 18.30 Концерт квіктету, 22.10 Концерт оп. орх. **Міляно** (221,2) 11.30 Тріо, 12.30 Концерт, 20.50 „Вечір ораторій. **Рим** (420,8) 17.05 Легка музика, 22.30 Танк. музика.

Четвер, 17. жовтня 1935.

Відень (506,8) 12.00. 13.10 Симф. концерт, 17.30 Солісти (Штукарт сопр., Брінер форт.), 19.20 „Керс Дам" вок. трупа, 22.10 Популярна музика. **Прага** (470,2) 11.05 Квартет, сальон. музика, 19.50 Віольонч. концерт. **Париж** (1648) 17.45 „Саванки" ком. Молієра, 21.00 Сп. ресітадь, 21.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 20.00 Спів. **Берлін** (356.7) 16.30 Фантазія ц-дур оп. 17. Шумана, 22.30 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 19.00 Концерт солістів. **Кельн** (455,) 20.10 „Ганс Гайлінг" ром оп. Маршнера. **Мінхен** (405,4) 16.10 Суч. баварські композитори, 19 00 Дуети. **Будапешт** (549,5) 12.05 Форт. ресітадь, 13.20 Військ. орх., 17.30 Циг. музика, 21.40 Сонаги на скр. і форт. **Міляно** (221,2) 17.05 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 19.15 Легка музика, 20.50 „Навуходоносор" оп. Вердія.

Львівське радіо.

Середа, 16. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник. 12.15 Анна Яблоновська сусп. діячка XVIII. в., 12.30 Концерт камер. орх., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 Найгарніша гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Популярна музика з гр. пл., 16.00 Малий Ібрагім із Альжиру, 16.20 Форт. твори Баха, 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Дискусійні збори, 17.20 Сальон. квінтет, 17.50 Огляд закорд. гумору в ред. Брун Вінавера; 38.00 Концерт солістів (сп., муз.), 18.30 Трипятьпятьліття Вел. Театру, 18.45 Ліст: Прелюдії з гр. пл., 19.00 Враження з мандрівки по Еспанії, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Весела муз. авд., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21. Творчість Шопена, (пояснення, музика), 21.40 Із Норвідівських лірик, 21.55 Полові гормони — гутірка для лікарів, 22.05 Танкова музика. реферат, 23.05 Сальон музика з гр. плит.

Четвер, 17, жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд. 6.33, 6.34 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. год. 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Славні співаки у звуковику, 13.25 Хвилина для жінок, 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт, 16.00 Для мол. дітей: „Про кота в чобітках", 16.20 Музика з гр. пл., 16.40 Муж. хор. 17.00 „Завоювання Африки Европою в старину та середньовічних часах". 17.15 Концерт орх., 17.45 Про И. Пілсудського, 18.00 Форт. ресітадь, 18.30 Нарис теорії фіз. виховання, 18.40 Турист. інформатор, **19.09 Трицятьліття Українського Нац. Музею виг. Анат. Курдидик,** 11.20 Рекл. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Твори на цитру, 90.15 Риковище оленів, трансм. із поморських лісів, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: авд. про Шопена „Останній день", 21.35 Пісні відсп. Полінська-Левіцька в супр. форт., 22.00 Концерт із циклю: Гайднові квартети (смичк. квартети), 22.35 Легка музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.35—5.38 зол.

Нім. марка 1·50—1·58, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50 — 101, чеські корони 20·75—21·25, рум. леї 29·00—30·50, ліри 36·00—39·00.

Золото: Долари 9.07—9.11 Франки фр 34·40—34·80, Дукати 83·00—83·50, Корон 36·20—37·00, Рублі 4·75 — 4·90. 1 гр. зол 5·924.

Преміївки.

Долярівки 50·50 — 52·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 40·50—42·00.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від до	від до
Овес одн.	14·75—15·25	
Овес зб.	14.25—24.75	
Овес одн. I. кат.	14.25—14.75	
Висівки житні	6.50— 6.75	
Висівки пшен. гр	7·56— 8·25	
Висівки пш. сер.	7.00— 7.25	
Висівки пш. міякі	10.00—10.00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15-го жовтня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану здержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. X. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята 0·90—1.30 не худі	0·95 зол.
Курки однорічні не худі	1.05 „
Качки годовані з ясним опір.	0.75 „
Качки товщеві	0.80 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщеві	0.80 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики год.	1.— „
Індички год.	1.10 „
Індики товсті	1.10 „
Індички товсті	1.20 „

Курки й курята приймає в кожній кількості. Іншу птицю в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця. Приймає нових доставців.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 450—
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.